

Anvisning för genomförande av validering och valideringstillfälle i gymnasieutbildning

Valideringen och valideringstillfället

Landskapsregeringen införde en detaljreglering av validering som en bedömningsprocess inom den yrkesinriktade gymnasieutbildningen genom den ändring av landskapslagen om gymnasieutbildning, LL (2014:39) som trädde i kraft 1.1.2015.

Landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning definierar validering (23 §) som en process med strukturerad bedömning, värdering, dokumentation samt erkännande av en persons kunskaper och kompetens, oberoende av hur de förvärvats.

En sökandes kunnande ska visas och bedömas i enlighet med läroplan och fastställda bedömningsgrunder. Validering sker på svenska i likhet med övrig undervisningsverksamhet i Ålands gymnasium.

Validering sker utgående från det kunnande som en person förvärvat genom formellt, icke-formellt eller informellt lärande. Valideringen påvisas vid ett valideringstillfälle och kan leda till en examen eller en del av examen. En validering kan ske både om personen är studerande eller validand. Med validand avses den som utan att vara studerande är antagen och inskriven för validering vid en gymnasieskola.

Valideringen sker genom en formell bedömning av en persons kunnande, en examinering vid ett valideringstillfälle samt med en certifiering. Vid validering bedöms om studerandes eller validandens kunnande helt eller till vissa delar överensstämmer med gällande målsättningar i läroplan eller i förhållande till fastställda bedömningsgrunder som gäller för att utöva ett visst yrke.

Skolan ska erbjuda studiehandledning och studievägledning för validander.

Yrkesrådets roll i verkställandet av en validering

Yrkesrådet ska planera, utse bedömare och tillse att valideringstillfällena genomförs. Validering ska även verkställas inom områden där skolan inte erbjuder examensinriktad utbildning enligt bilaga i LF (2016:24). Valideringen sker då i förhållande till det fristående examenssystemet, annat nationellt examenssystem eller i förhållande till bedömningsgrunder som uppgjorts av yrkesråden och fastställts av landskapsregeringen.

Ett yrkesråd ansvarar för att validanden kan påvisa sitt kunnande i enlighet med fastställda bedömningsgrunder. Yrkesrådet ska dessutom tillse att en studerande eller en validand får fortlöpande tillräcklig information om det kunnande som ska visas och på vilket sätt kunnandet ska visas vid valideringstillfället samt om de kriterier och bedömningsgrunder som tillämpas vid valideringstillfället. Validander ska även få information om hur bedömningsgrunder och -kriterier har tillämpats vid bedömningen av framsteg och studieresultat.

Yrkesrådet tillser att validanden får ett intyg över genomfört valideringstillfälle där det framgår det påvisade kunnandet. Skolans rektor fattar beslut om betyg och intyg för validand

tillsammans med den eller de lärare som ansvarat för det enskilda läroämnet, examensdelen eller delar av en examensdel.

Betyg och intyg följer de anvisningar och blanketter som landskapsregeringen fastställt i särskilt beslut.

Missnöje med bedömningen

En validand kan skriftligen eller muntligen begära rättelse inom 14 dagar från det att validanden formellt delgivits bedömningen av sin prestation, tillgodoräkandet av tidigare studier eller ett kunnande som han/hon förvärvat på annat sätt.

Ett yrkande om rättelse av bedömningen av ett valideringstillfälle riktas till berört yrkesråd. En validand begär rättelse av en bedömning hos den som har utfört bedömningen. Om en validand är missnöjd med det beslut han eller hon fått ska ärendet överlämnas till rektor för avgörande. Om en studerande eller en validand är missnöjd även med rektorns beslut ska ärendet överlämnas till landskapsregeringen som prövar om en ny bedömning ska göras.

En studerande eller en validand kan begära att landskapsregeringen omprövar ett beslut som yrkesrådet fattat med anledning av ett rättelseyrkande.

Antagning av validand

Styrelsen för Ålands gymnasium beslutar om antagningen av validander enligt 34 § LL om gymnasieutbildning.

Styrelsen antar sökande som validand för ett visst yrke om validering ingår som en del i en åtgärdsplan eller på ansökan av en enskild person eller av en arbetsgivare. Till en ansökan om att bli antagen och inskriven som validand bör den sökande foga dokumentation över sitt kunnande.

Innan antagning av en validand sker, ska skolan upprätta **ett avtal** med sökande part. Avtalet ska omfatta **en personlig valideringsplan** som skolan upprättat över det valideringsförfarande som leder till validering för en sökande. Den personliga valideringsplanen ska innehålla de förslag till åtgärder som valideringsprocessen kräver. Valideringsplanen kan innehålla förberedande undervisning. Av planen ska det även framgå de kostnader som valideringsprocessen kräver. För att ett avtal ska kunna ingås, krävs att den sökande parten godtar de valideringsåtgärder som föreslås i den personliga valideringsplanen samt svarar för de kostnader valideringen föranleder.

Skolan ska **föra ett register** med nödvändiga uppgifter om sökande, studerande och validander, deras studieprestationer och kunnande samt uppgifter om de sökandes avklarade studier. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

En sökande som är missnöjd med antagningen till ett valideringstillfälle kan skriftligen begära rättelse hos det ansvariga förvaltningsorganet inom 14 dagar från det att beslutet delgivits. Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som antagits till ett valideringstillfälle.